C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.1r/p-107/24 / 1-24074423-03-16r-05082024/ — Judecătoria Edineț sediul Briceni
Judecător: Aurelia Procopișina

D E C I Z I E
în numele Legii

06 august 2024 — mun. Bălţi

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

În componența:
Președintele ședinței, judecătorul — Ion Talpa
Judecătorii — Oxana Mironov, Svetlana Șleahtițki
Grefier — Mihail Zabureanîi

Cu participarea
Procurorului — Victor Comerzan
Avocatului — Natalia Uncu

a judecat în ședință publică, în ordine de recurs, recursul **avocatului Andrei Lavric în interesele inculpatului Baeșu Valeriu**, declarat împotriva încheierii judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.07.2024, privind prelungirea măsurii preventive sub formă de arest preventiv pe un termen de 30 zile cu eliberarea unui mandat judecătoresc în privința inculpatului:

Baeșu Valeriu, născut la *****, IDNP *****; originar și domiciliat în *****, studii medii incomplete, nesupus militar, neangajat în câmpul muncii, anterior cu antecedente penale, cetățean al Republicii Moldova.

Învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) și 27-171 alin. (1) Cod penal.

După expunerea esenței cauzei d către judecătorul-raportor, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

Baeșu Valeriu se învinuiește de către organul de urmărire penală în aceea, că la data de 23.06.2024, aproximativ la orele 22.30, intenționat, dându-şi seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile şi dorind în mod conștient survenirea acestora. Fără consimțământul proprietarului, peste gard a pătruns în gospodăria ce aparține lui *****, situată în *****i, unde contrar voinței ultimei a încercat să întrețină un act sexual neconsimțit, fapta fiind curmată de vecinii victimei ***** şi *****, fapt care l-a determinat pe Baeşu Valeriu să părăsească domiciliul dat.

Tot, el la data de 23.06.2024, urmărind scopul satisfacerii poftei sexuale, acționând cu intenție directă, dându-şi seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile şi dorind în mod conștient survenirea acestora, din timp a identificat victima, pentru a o imobiliza a pregătit şi luat cu el bandă adezivă, după ce la orele 22.30, peste gard a pătruns în gospodăria lui *****, situată în *****i, unde a imobilizat-o pe ultima la pământ, a încercat forțat să o dezbrace de haine, şi contrar voinței ei să întrețină un act sexual neconsimțit, exprimat prin penetrare vaginală. Acțiunile lui Baeşu Valeriu nu au fost duse până la capăt din cauze independente de voința sa, fapta fiind curmată de vecinii victimei ***** şi *****.

Acțiunile lui Baeșu Valeriu au fost încadrate în baza art.179 alin.(1), art. 27-171 alin. (1) Cod Penal.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.07.2024, s-a admis demersul procurorului în procuratura raionului Briceni Baraliuc Ruslan cu privire la prelungirea măsurii preventive „arestul preventiv” în privința inculpatului Baeșu Valeriu.

S-a prelungit măsura preventivă „arestul preventiv” în privința inculpatului Baeșu Valeriu, născut la *****, IDNP *****, pe un termen de 30 (treizeci) zile, începând cu data de 23 iulie 2024, ora 23:45 până la 22 august 2024, ora 23:45, cu eliberarea mandatului judecătoresc.

Nefiind de acord cu încheierea în cauză, aceasta a fost contestată în termen cu recurs de către avocatul Lavric Andrei în interesele inculpatului Baeșu Valeriu, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.07.2024, cu admiterea parțială a demersului acuzatorului de stat privind aplicarea față de Baeșu Valeriu a măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu cu monitorizare electronică.

În motivarea recursului, menționează că învinuitul Baeșu Valeriu a declarat instanței că nu intenționează de a se eschiva de la examinarea prezentei cauze, respectiv nu intenționează să părăsească țara. Inculpatul Baeșu Valeriu vina în comiterea infracțiunilor incriminate a recunoscut-o și a depus cerere de examinare a cauzei penale în procedura prevăzută de art.364[1] Codul de Procedură Penală, or

în ședința din 22.07.2024 a dat declarații prin care a recunoscut integral vina și se căiește în cele comise. De asemenea învinuitul a declarat că își are domiciliu în *****, și solicită aplicarea măsurii preventive cu arest la domiciliul cu toate restricțiile prevăzute la art. 188 CPP, măsură ce v-a garanta prezența sa în toate instanțele de drept inclusiv și în instanța de judecată, ceea ce va garanta ne eschivarea acestuia.

Totodată, a mai subliniat faptul că la 29.10.2022 Baeșu Valeriu a fost internat în spitalul de psihiatrie din mun. Chișinău, or. Codru str. Costiujeni 3 cu diagnoza - *****. Astfel, cu toate că Baeșu Valeriu la moment nu se află la evidența medicului psihiatrie, totuși la acesta persistă starea diagnosticată în anul 2022. Cererea avocatului față de organul de urmărire penală privind numirea raportului de expertiză, a fost refuzată la faza de urmărire penală, or partea apărării a contestat ordonanța procurorului privind refuzul numirii expertizei psihiatrice, cu încălcarea prevederilor art. 143 Codul de Procedură Penală.

Arată, că potrivit jurisprudenței CtEDO, lipsirea de libertate este atât reținerea penală cât și arestarea preventivă sau arestarea la domiciliu, având același impact.

În sensul dat, articolul 5 CEDO nu poate fi interpretat ca o autorizare a aplicării necondiționate a arestării preventive, justificarea pentru orice perioadă de detenție, indiferent de cât e de scurtă, trebuie să fie, în mod convingător, demonstrată de autorități. La aplicarea normelor privind reținerea, arestarea preventivă sau arestarea la domiciliu, instanțele judecătorești și organele de urmărire penală sunt obligate să-și desfășoare activitatea astfel încât nici o persoană să nu fie lipsită de libertate în mod arbitrar sau fără ca acest lucru să fie absolut necesar.

De asemenea, recurentul conchide că la moment, organul de urmărire penală nu dispune de probe obiective ce ar confirma eschivarea inculpatului Baeșu Valeriu de la prezentarea în instanța de judecată.

Subliniază faptul, potrivit Hotărârii Plenului CSJ din 15.04.2013, arestarea preventivă sau arestarea la domiciliu poate fi dispusă doar dacă sunt întrunite cumulativ anumite condiții. Astfel, îi revine procurorului să dovedească la caz existența și seriozitatea riscurilor menționate. Acestea trebuie să rezulte din probele prezentate judecătorului. În cazul în care procurorul nu va dovedi existența cel puțin a unuia din riscurile menționate în pct. 6) al Hotărîri CSJ, demersul de arestare sau prelungire urmează a fi respins.

Prin urmare, instanța de fond nu a ținut cont de recomandările Curții Supreme de Justiție privind unificarea practicii, recomandările legislației internaționale, admițând tacit demersul acuzării.

Recurentul a mai invocat faptul că la examinarea demersului privind aplicarea arestării, judecătorul de instrucție, este obligat să stabilească dacă au fost dovedite

prin probe circumstanțele menționate (existența motivelor suficiente de a considera că există cel puțin unul din riscurile menționate în pct. 6) al Hotărârii și obligatoriu invocat de procuror, imposibilitatea aplicării unei măsuri preventive mai ușoare pentru prevenirea riscului sau riscurilor indicate în demersul de arestare) și dacă nu s-au diminuat riscurile care justificau arestarea sau dacă au apărut alte riscuri care justifică menținerea persoanei în arest.

În final, partea apărării conchide că deținerea inculpatului în arest preventiv nu poate fi bazat pe presupuneri neprobate și suspiciuni. Aplicarea arestului este măsura cea mai aspră prevăzută de procedura penală. Până la aplicarea acestei măsuri, instanța este obligată de a examina aplicarea unei alte măsuri preventive neprivative de libertate.

Astfel, consideră că instanța de fond a făcut o analiză insuficientă asupra faptei de a aplica învinuitului o măsură preventivă de alternativă cum ar fi arestul la domiciliu.

În ședința instanței de recurs, *avocatul Natalia Uncu în interesele inculpatului Baeşu Valeriu* a solicitat admiterea recursului declarat de către avocatul Lavric Andrei pe motivele invocate în acesta, solicitând aplicarea față de Baeșu Valeriu a măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu cu monitorizare electronică.

În ședința instanței de recurs, *inculpatul Baeşu Valeriu* a susținut poziția apărătorului său.

Procurorul participant Victor Comerzan a solicitat respingerea recursului declarat de către avocatul Andrei Lavric în interesele inculpatului Baeșu Valeriu cu menținerea încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.07.2024 fără modificări.

Verificând temeinicia cerințelor formulate de recurent, în raport cu materialele puse la dispoziția instanței pentru soluționarea cauzei, ascultând discursurile participanților procesului penal, Colegiul, în temeiul de drept prevăzut la art. 312 alin. (5) pct. 2) Cod de procedură penală, va dispune respingerea recursului ca fiind nefondat, păstrând fără modificări încheierea și mandatul judiciar.

În susținerea acestei concluzii, Colegiul reține dispozițiile art. 5 a Convenției ce garantează dreptul persoanei la libertate și la siguranță, cu excepția cazurilor stipulate la par. 1, inclusiv cel prevăzut de lit. (c) atunci când ea a fost arestată sau reținută în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, în situația în care există motive verosimile de a o bănui de săvârșirea infracțiunii sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a o împiedica să săvârșească o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia.

Dispozițiile legislației naționale, stipulate la art. 175 alin. (2) Cod de procedură penală, prevăd că măsurile preventive sunt orientate spre a asigura buna

desfășurare a procesului penal sau a împiedica bănuitul, învinuitul, inculpatul să se ascundă de urmărirea penală sau de judecată, spre aceea ca ei să nu împiedice stabilirea adevărului ori spre asigurarea de către instanță a executării sentinței.

Potrivit art. 185 alin. (1) Cod de procedură penală, arestarea preventivă constă în deținerea învinuitului, inculpatului în stare de arest în locurile și în condițiile prevăzute de lege. Arestarea preventivă constituie o măsură excepțională și se dispune doar atunci când se demonstrează că alte măsuri nu sunt suficiente pentru a înlătura riscurile care justifică aplicarea arestării.

În conformitate cu prevederile art. 176 alin. (1) Cod de procedură penală, măsurile preventive pot fi aplicate de către procuror, din oficiu ori la propunerea organului de urmărire penală, sau, după caz, de către instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeiuri rezonabile, susținute prin probe, de a presupune că bănuitul, învinuitul, inculpatul ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală sau de instanță, să exercite presiune asupra martorilor, să nimicească sau să deterioreze mijloacele de probă sau să împiedice într-un alt mod stabilirea adevărului în procesul penal, să săvârșească alte infracțiuni ori că punerea în libertate a acestuia va cauza dezordine publică. De asemenea, ele pot fi aplicate de către instanță pentru asigurarea executării sentinței, alin.(2) al acestei norme stipulând, că arestarea preventivă și măsurile alternative de arestare se aplică numai persoanei care este învinuită, inculpată de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de trei ani și doar în condițiile prevăzute de prezentul cod.

De rând cu aceasta dispozițiile art.186 alin. (2) Cod de procedură penală, stipulează că perioada de ținere în arest a învinuitului, inculpatului nu poate depăși un termen rezonabil, stabilit în funcție de complexitatea investigațiilor necesare pentru descoperirea adevărului și ținând cont de obligația de celeritate în soluționarea cauzei penale în care învinuitul sau inculpatul este ținut în stare de arest, la alin.(4), fiind stipulat, că termenul arestului poate fi prelungit doar atunci când alte măsuri preventive neprivative de libertate nu sunt suficiente pentru a înlătura riscurile care justifică aplicarea arestului preventiv și și-au păstrat actualitatea condițiile și criteriile stipulate la art.175, 176 și 185 Cod de procedură penală.

Inculpatul Baeșu Valeriu este învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 179 alin. (1); 27-171 alin. (1) Codul penal, una dintre care se clasifică la categoria infracțiunilor grave, pentru care legea penală prevede pedeapsa sub formă de închisoare de până la 3-7 ani, iar cealaltă la categoria infracțiunilor ușoare, pentru care legea penală prevede pedeapsa sub formă de închisoare de până la 2 ani.

Astfel, raportând aspectele de fapt a cauzei la normele dreptului procesual penal ce reglementează procedura aplicării/prelungirii măsurii preventive, Colegiul penal consideră, că instanța de fond corect a concluzionat necesitatea menținerii inculpatului Baeșu Valeriu în continuare în stare de arest.

Colegiul penal menționează, că pe cauză sunt prezente probe care confirmă existența bănuielii rezonabile de comitere de către inculpat a infracțiunilor lui imputate. Această bănuială este confirmată prin probele acumulate și prezentate de acuzare în demersul privind prelungirea termenului măsurii preventive sub formă de arestare preventivă, specificate în demersul privind prelungirea termenului măsurii preventive sub formă de arestare preventivă în privința inculpatului Baeșu Valeriu.

Referitor la probele care au stat la baza emiterii ordonanței de punere sub învinuire și la învinuirea propriu zisă instanța nu se va referi, așa cum aceasta va fi obiectul de examinare de către autoritatea competentă.

Este de menționat că, arestarea preventivă sau arestarea la domiciliu poate fi dispusă dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții: legislația procesual penală permite aplicarea acestor măsuri, există o bănuială rezonabilă că persoana a comis infracțiunea de care este acuzată, există riscurile prevăzute de Codul de procedură penală care justifică aplicarea arestului precum și alte măsuri nu pot înlătura riscurile expuse.

Colegiul penal notează, că în conformitate cu art. 6 Cod de procedură penală, bănuiala rezonabilă presupune suspiciune care rezultă din existența unor fapte şi/sau informații care ar convinge un observator obiectiv că s-a comis ori se pregătește comiterea unei infracțiuni imputabile unei anumite ori anumitor persoane şi că nu există alte fapte și/sau informații care înlătură caracterul penal al faptei ori dovedesc neimplicarea persoanei. Faptele care conturează o bănuială rezonabilă nu trebuie să fie la același nivel ca și cele necesare pentru a justifica o condamnare (Erdagoz c. Turciei).

Cu referire la semnificația în fapt a ,,bănuielii rezonabile" ca concept incorporat în garanțiile legalității privării de libertate, Curtea Europeană a notat, ,,bănuiala rezonabilă" că a fost comisă o infracțiune presupune existența unor fapte sau informații care ar convinge un observator obiectiv că persoana în cauză ar fi comis o infracțiune. Cu toate acestea, ceea ce poate fi considerată ca fiind ,,rezonabil" va depinde de toate circumstanțele cazului particular (Erdagöz c.Turciei, Fox, Campbell și Hartley c. Regatului Unit).

La fel, CEDO în cauza Brogan și alții c. Regatului Unit, și Murray c. Regatului Unit a enunțat, că faptele care conturează o suspiciune nu trebuie să fie la același nivel ca și cele necesare pentru a justifica o condamnare, sau formularea învinuirii în următoarea etapă a procesului de urmărire penală.

Colegiul judiciar concluzionează, că instanța de fond soluționând chestiunea privind prelungirea arestului preventiv, a dat deplină eficiență prevederilor legii procesual penale în acest aspect, a argumentat concluziile făcute în suportul soluției adoptate, ținând cont de cadrul legal existent. Instanța întemeiat a statuat asupra faptului, că există motive rezonabile de a presupune că inculpatul se va eschiva de la judecată, va avea posibilitate prin diferite metode ilicite să împiedice mersul normal al procesul judiciar, în cazul punerii în libertate a acestuia, inclusiv prin influențe îndreptate asupra persoanelor ce urmează a fi chestionate sub jurământ în instanța de judecată, totodată fiind prezent și riscul continuării activității criminale.

Astfel, justețea prelungirii termenului arestării preventive a inculpatului Baeșu Valeriu, pe lângă prezența bănuielii rezonabile în comiterea infracțiunii incriminate, reiese inclusiv din faptul, că la moment persistă și nu s-au diminuat riscurile invocate de procuror.

În aceste circumstanțe, Colegiul reține, că este actuală suspiciunea că fiind plasat în libertate inculpatul Baeșu Valeriu va comunica cu partea vătămată și martorii, or, va întreprinde alte acțiuni ilegale în vederea formării unei poziții de dezvinovățire, prin ce va induce în eroare instanța de judecată desemnată pentru judecarea fondului cauzei.

Deci, punerea în pericol a bunei desfășurări a procesului judiciar este condiționată de eventuala comunicare a inculpatului cu persoane ce au atribuție la cauza dată, fie partea vătămată, fie martori, fiind prezentă suspiciunea că inculpatul ar putea să-i determine la schimbarea declarațiilor deja documentate.

Colegiul la fel ca și instanța de fond consideră, că la caz persistă riscul eschivării lui Baeșu Valeriu, existând bănuiala rezonabilă că aflându-se în libertate, percepând severitatea pedepsei pe care o riscă pentru fapta adusă în învinuire, ultimul se va eschiva de la judecată cu scopul de a evita răspunderea penală, iar aceasta ar avea consecințe negative asupra procesului penal. Or, în cauza Mamedova vs Rusia, 7064/05 din 01 iunie 2006 Curtea a statuat că, menținerea învinuitului în stare de arest ar fi suprimarea probelor acumulate pe cauza penală, împiedicarea justiției, recidiva.

Prin urmare, Colegiul judiciar consideră confirmat riscul eschivării inculpatului de la judecată, or, probabilitatea unei pedepse sub formă de închisoare pentru faptele comise, dacă vinovăția îi va fi demonstrată, îl poate determina pe Baeșu Valeriu să se ascundă.

În sensul dat, Colegiul consideră relevantă jurisprudența CEDO, în cauza Wemhoff v&s Germania Curtea a statuat, că gravitatea pedepsei la care acuzatul se 8 poate aștepta în caz de condamnare poate fi considerată în mod legitim, ca fiind de natură a-l incita să fugă.

În susținerea concluziilor formulate, Colegiul consideră relevante specificul şi circumstanțele săvârșirii infracțiunii, în care se învinuiește Baeșu Valeriu, acestuia fiindu-i imputate un cumul de infracțiuni, una dintre care se clasifică la categoria infracțiunilor grave.

Colegiul consideră, că la moment restricțiile impuse față de inculpat asigură înlăturarea riscurilor reținute ca actuale, justificându-se necesitatea restrângerii dreptului garantat al inculpatului la libertate prin prisma art.5 al Convenției. La moment, Colegiul consideră imposibilă aplicarea față de inculpat a unei alte măsuri preventive, mai blânde decât arestarea preventivă, or, temeiurile ce au stat la baza aplicării acesteia, își mențin actualitatea, riscurile reținute în sarcina inculpatului persistă până la moment și nu s-au diminuat, fapt ce a și determinat instanța de a admite demersul înaintat de către procuror cu privire la prelungirea arestului, or, arestarea preventivă este necesară pentru evitarea comportamentului necorespunzător al inculpatului, în vederea asigurării bunei desfășurări a procesului judiciar, alte măsuri preventive în acest sens fiind ineficiente.

Totodată, Colegiul reține, că potrivit Curții Europene, nu se poate face o evaluare abstractă a caracterului rezonabil al duratei unei detenții (Patsouria versus Georgia) şi că acesta trebuie examinat în fiecare caz, ținând seama de condițiile concrete. Astfel, continuarea detenției nu se justifică într-o anumită speță decât dacă indicii concrete demonstrează o cerință veritabilă de interes public care prevalează, în ciuda prezumției de nevinovăție, asupra regulii respectării libertății individuale (Smirnova versus Rusia).

Deci, reținând caracterul, gravitatea și numărul faptelor ce i se aduc în învinuire inculpatului, precum și circumstanțele comiterii acestora, personalitatea lui Baeșu Valeriu, etapa desfășurării procesului judiciar, Colegiul consideră că este justificată ținerea în continuare a ultimului în detenția preventivă, aceasta fiind necesară în vederea atingerii scopurilor scontate.

În respingerea argumentelor recurentului, Colegiul penal menționează la caz și principiul proporționalității, care impune că atunci când se i-a o măsură privativă de libertate trebuie să se aibă în vedere necesitatea realizării unui echilibru între necesitatea într-o societate democratică de apărare a interesului public şi importanța dreptului la libertate al inculpatului. Starea de libertate este starea normală a unei persoane, aspect reiterat şi de CtEDO în cauza Wemhoff versus Germania. Însă, în momentul analizei necesității luării unei măsuri preventive împotriva inculpatului, instanța ține seama de eventualele consecințe ale acestei măsuri, astfel încât să existe un echilibru just între interesul particular al inculpatului de a fi cercetat în stare de libertate şi interesul general al societății de a fi descoperite faptele antisociale şi sancționate persoanele responsabile de comiterea acestora. Pentru aspectele mai sus prezentate, Colegiul penal constată, că

acest echilibru este respectat, măsura preventivă luată în privința inculpatului nefiind disproporționată cu necesitatea apărării într-o societate democratică a interesului public, reieșind din faptul că interesul social al protejării societății primează interesului personal al inculpatului de a fi cercetat în stare de libertate.

Totodată, Colegiul penal reiterează, că la moment măsurile alternative la detenție sunt insuficiente pentru a înlătura această stare de pericol, reieșind din ce motivele care au servit ca temei pentru prelungirea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința inculpatului se consideră cu putere probantă.

Reieșind din cele expuse supra și în corespundere cu prevederile art. 312 alin. (5) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Recursul **avocatului Andrei Lavric în interesele inculpatului Baeșu Valeriu**, declarat împotriva încheierii judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.07.2024, se respinge ca nefondat, cu menținerea acesteia fără modificări.

Decizie este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător:

Judecătorii: